

Издава се от Антропософското общество в България

Антропософията е път на познание и себеразвитие, който обхваща сферите на философията и науката, изкуството и социалния ред; предлага духовно-научни методи за развитие на истинско осъзнаване на Реалността, дава обективно обяснение за човешката и световна еволюция. Основателят д-р Рудолф Щайнер (1861-1925) предоставя на всяка индивидуалност в пълна свобода обективно да изследва и провери фактите, изнесени от него за видимия и невидимия свят.

Моралната еволюция на Земята и човечеството

“И разбираме значението на това наблюдение, когато се научим да гледаме по-дълбоко в сините дълбини на земята през лятото и нейното блестящо сребро. Ние виждаме как там се разтварят някакви форми, докато накрая разберем - това са човешките грешки, които застават пред природните кристални форми, форми които са правилни и постоянни в себе си. Погледът на арх. Уриел е насочен към този контраст между природните кристали и тяхната красота и постоянност и човешките грешки, които действат около тях. В средата на лятото се получава чисто възприятие за това, което е несъвършено в човешката раса сравнено с правилната структура на природните кристали.” (12.Окт.1923)

Във връзка с този откъс от лекция на Рудолф Щайнер, искам да споделя с вас, доколкото ми е възможно в този ограничен обем, някои свои съзercания върху празника Йоановден.

Разглеждайки от Духовнонаучна гледна точка годината като цикъл от ритмичния живот на планетарното същество Земя ние знаем: зимата е сезон, през който душевно-духовните сили на Земята се намират в нейната вътрешност и нейното съзнание е насочено към собствената и същност. Това е състояние, което може да бъде сравнявано с човешкото състояние на будност през деня. Това основно настроение се пренася и в човешките същества – през зимата съзнанието ни е насочено към нашите вътрешни опитности и малко се интересуваме от живота на природата около нас.

През лятото е друго: тогава душевно-духовните сили на Земята са излъчени в далечините на Космоса – земното съзнание се намира в космическата периферия, извън Земята. Това състояние може да се сравни със състоянието в което човек спи през нощта – Земята спи своя лектен сън. Съответно в човешките същества през лятото съзнанието е насочено не толкова към собствената им вътрешност, а по-скоро се потопяваме в един особен вид природно съзнание. Започваме да изживяваме по-живо и вътрешно свързано с нас всичко, което спомеко около нас като природни същества – животни, растения, дори въздуха и минералите. Барьерата, която през зимата разделяше това, което аз съм от това, което аз не съм, през лятото като че ли се стопява. Човешкото същество, така да се каже, се разширява и се свързва с онова, което преди му беше чуждо, с природата. И тогава, именно през лятото, човешките морални качества се свързват с определени природни елементи. Как става това свързване Рудолф Щайнер описва в лекцията, с цитат от която започнахме:

Когато се насочи надолу, ясновиждащият поглед възприема в тъмно-синьо светът на кристалните форми в дълбините на Земята. Сред тези правилни и съвършени форми тъкат сребърните нишки на космическата воля. А от цялата човешка сфера надолу потъват и се разтварят човешките грешки. Сребърните нишки на космическата воля се свързват със съвършените форми на кристалите и несъвършенствата внесени от хората и се издигат нагоре все по-блестящи, и постепенно се възприемат като израстващата от синята основа на Земята човешка форма.

Когато се погледне нагоре, виждаме арх. Уриел да събира от цялата духовна сфера космическата интелигентност като златно-жълт облак от несметен брой духовни същества. Арх. Уриел със сериозен поглед наблюдава и направлява процеса, който протича между сребърно-бялото долу и златисто-жълтото горе. Това, което се издига нагоре като космическа воля заедно с човешките грешки, се трансформира от космическата интелигентност в импулси за художествено творчество, за художествена дейност. Следвайки погледа на Уриел, който наблюдава контраста между красотата на правилните кристални форми и грозотата на деформиращите човешки грешки, космическата интелигентност слиза в дълбините на Земята и се трансформира в импулси за историческа съвест.

Това е обобщен и много сбит преразказ на това, което Рудолф Щайнер ни съобщава за ставащото през лятото и особено на Йоановден, но да се надяваме, че ще е достатъчно. Нека сега си припомним какво става с човешкото същество вечер, когато заспи: астралното тяло и Азът се отделят от физическото и етерното тяло и водят, така да се каже, един самостоятелен живот в духовния свят; едно от нещата, които се случват там е, че Азът получава определени морални импулси и напътствия. След това, през деня, Азът пренася тези морални импулси, макар и подсъзнателно, в мотивите на волята, в нашите действия. По този начин, постепенно в хода на вековете в общия човешки живот се влива моралният живот.

Сега вече можем да видим, че това което човек изживява микрокосмически в смяната на деня и нощта, Земята го изживява макрокосмически в годишния цикъл при редуването на лятото и зимата. И Рудолф Щайнер ясно ни показва, че моралният напредък на планетарното същество Земя зависи също и от моралният напредък на цялото човечество. Външно ние го изживяваме в образа на човешката форма, а се съществува от една страна чрез сферата на изкуството и от друга чрез съвестното изживяване на случилото се в човешката история.

С казаното дотук темата едва започва, но се надявам, че ще мога да я продължа по някой друг повод.

ГЪТЕАНИЗМЪТ – МИСЛЕНЕТО НА СЪЗНАТЕЛНАТА ДУША

„Сетивата не лъжат, а съждението е това, което ни лъже” - Гьоте

На 21-годишна възраст Рудолф Щайнер е поканен да редактира естествено-научните съчинения на Гьоте. Той е впечатлен не толкова от откритията му, колкото от методологията, чрез която ги е направил и която Щайнер нарича по-късно Гьотеанизъм. Чрез Гьотеанизма се одухотворява обикновеното мислене, за да се превърне после в духовно виждане или Имагинация. И ако Антропософията се разбира от обективното интелектуално мислене, символизирано от Михаилевия празник, то Гьотеанизмът съответства на Адвента и на Петата културна епоха

– епохата на съзнателната душа. Съответно Коледа отговаря на Имагинацията и на Шестата – Руската културна епоха, в която ще се развива Духът-Себе.

Методологията на Гьотеанизма е разгледана във „Философия на свободата”. Когато наблюдавам даден феномен, у мен се поражда и желанието да го разбера. Актът на познанието се осъществява в синтеза на възприятието с понятието. Знам също, че наблюдението се отнася към възприятието така, както интуицията към мисленето. Важното е да чувствам удивление и търпеливо да очаквам върнатата интуиция. Така надличното мислене, което е отвъд субекта и обекта от огледален образ на действителността се превръща в самата действителност. Дори мисловното изживяване става по-интензивно от сетивното.

На мен лично ми помага и осъзнаването на факта, че творецът, който е сътворил самия мен, обектът пред мен и въпросът ми е един и същ. Отговорът ще дойде интуитивно, когато съм готов да го осъзная. Няма да бързам с мисловни спекулации, а ще чакам дори и в следващия живот.

Когато ябълката пада на главата на Нютон, той открива закона за гравитацията, като използва причинно-следственото логическо мислене. Грешката на науката е, че използва това мислене, което важи за разбирането на неживата природа, за обясняването на растителния и животинския свят и дори за човека и човешките отношения. Че това е така, се разбира ако се опитаме да отговорим на гьотеанистическия въпрос, разглеждайки целия феномен: „Коя е силата, която качва ябълката на дървото?” Допускайки същата грешка, Дарвин стига до извода, че човек е произлязъл от маймуната и че еволюцията на видовете е борба за оцеляване на по-силния. Материализмът в науката води до Маркс-Лениновата идеология на социализма и до съвременния култ към потребителство и удоволствия на капитализма.

Вместо механично мислене, Гьоте използва живо мислене, съответстващо на природата на нещата и открива, че зад всички растения в света има една идея, една концепция за общо Пра-растение, от което произлизат всички семейства растения. При животните знаем, че зад всеки вид има една обща груповата душа.

Разбирането на човешката същност е най-трудно. Освен прераждането и кармата, при човешките действия следствието влияе на причината, защото човек първо си

представя това, което ще прави. Между другото, Р. Щайнер казва, че ще се научим да разбираме растенията през Петата следатлантска културна епоха, животните през Шестата епоха, а човека – едва през Седмата! Предполагам, че тогава вместо да се критикуваме, ще осъзнаваме това, че някой ме удря с пръчка, защото преди да се родя, моят Висш Аз го е помолил да го направи и ще му бъдем благодарни. Казаното не изключва надличната критика, при която критикуваният може да ни бъде благодарен.

Първата крачка в Гьотеанизма е удивлението. Според Гьоте, „всяко познание трябва да има удивление в основата си”, а Щайнер казва, че само удивлението от реалността ще ни доведе до Истината. После то ще развие чувство на благоговение пред пълните с мъдрост закони и на хармония с тях, а те ще родят желание за отдаване без страх на процесите в света.

Р. Щайнер обяснява познавателния метод на Гьотеанизма така: „Ако аз мога да формулирам мисли за нещата и се научавам да ги разбирам чрез мислене, то тези неща трябва първо да съдържат тези мисли. Нещата трябва да са настроени в съответствие с тези мисли и само защото това е така, аз на свой ред изваждам тези мисли от нещата.” За илюстрация Щайнер казва, че когато разглеждам устройството на часовника, мога да разбера мисленето на неговия конструктор, защото мислите му са вградени в часовника.

Самото обучение е една учебна година. Освен антропософия и антропософски изкуства се изучава проективна геометрия, оптика, ботаника, метеорология, алхимия, астрономия. Правят се опити по физика и химия. Решават се задачи по логика, за да станем обективни първо за обективното. Един час седмично има разговор само с въпроси, друг час е за работа с биографията. Пишат се разказчета по алхимични символи. Интересно е да се наблюдава еволюцията на студентите и на отношенията между тях. Накрая се защитава дипломна работа.

За да добиете представа, опитайте се да отговорите на следния въпрос: Ако човек измине едно и също разстояние с велосипед и пеш, открива, че е по-лесно с велосипед въпреки допълнителното тегло на велосипеда. Коя е истинската причина? – Отговорът не е лесен. Като предупреждение ще перифразирам мисълта на Гьоте, че не сетивата, а съждението ни лъже по следния шеговит начин: „Нищо не е така, както изглежда на пръв поглед за този, който е в час по Гьотеанизъм.” Не обсъждайте с никого възможния отговор. Ще ви помогна с уточняващ въпрос: Кое е същото и различното при двата вида движение? Отговорът ще получите в следващи брой, а дотогава – успех!

Йордан Димитров
Стара Загора

* Картината горе е от Герхард Райш (1899-1975), Два гнома със синьо цвете

Антропософско общество в България

ул. "Цар Симеон" 55, 1000 София; тел./факс 02-980 8464, <http://www.aobg.org>
Председател: П.К. 255, 6000 Стара Загора, тел. 042-690 111

Стара Загора:

група "Антропос-София"
Дора Петрова, тел. 042-643500
П.К. 255, 6000 Ст. Загора
всяка 1-ва и 3-та сряда от месеца
Медитацията на основополага-
щия камък и темата на годината

Стара Загора:

Група "Рудолф Щайнер"
Веселина Велкова, тел. 623368
П.К. 255, 6000 Стара Загора
през сряда, темата на годината.

София

Дружество "Р. Щайнер"
Алекс Бояджиев, тел. 701822
кв. Изток, ул. А. П. Чехов 24,
ет.3, ап.6, 1113 София
група "Срещи с Р. Щайнер"
всеки вторник от 18.00 часа

София:

Група "Михаел"
Лалка Фингарова, тел.02-689949
1000 София, ул. Цар Симеон 55
всяка събота от 16.00 часа
Философия на свободата и
темата на годината

Варна:

Група "Михайлова ковачница"
Дарина Шентова, т. 052-640 160
9000 Варна, бул. "Владислав
Варненчик" 132, ет.2, ап.3
през събота; лекциите на
Щайнер "Евангелието на Йоан"

Пловдив

Антропософска група
Елена Даскалова, т: 032/696414
през сряда от 18 часа
книгата на Рудолф Щайнер
"Въведение в Тайната Наука"

In Memoriam †

Тази година на 29 април Прагът на Духовния свят премина уважаваният и обичаният от всички Петко Бояджиев, роден на 26 октомври 1922 г. в с. Гривица Плевенско. Има трудно детство, остава сирак още от малък. Пее в църковния детски хор на църквата. След завършването на средно образование следва право в СУ, след което работи в плевенския съд като става под-председател на съда. По-късно е прокурор в Ловеч, след това работи в БАН в Института по право, където защитава докторат и става старши научен сътрудник.

Запознава се с Антропософията на 25-30 годишна възраст. Чете първо самостоятелно от различни езици, френски, английски, а по-късно научава и немски от който прежда различни лекции на Рудолф Щайнер, някои от които са публикувани от издателство "Димо Даскалов": "Биодинамично земеделие", "Указания за езотерично обучение" и "Природни основи на храненето". Създател и Председател на дружество "Рудолф Щайнер" в София в началото на 90-те години.

Моето познанство с Бай Петко датира от Великденския празник през април 1997 г., когато между нас възникна едно топло приятелство и духовна близост, която продължи 9 години до неговия край, пак по времето на Великден 2006 г. Петко беше прекрасен лектор и търпелив учител. Съчетаваше дълбока емоционалност и чувствителност с твърдост и непоколебима воля. Беше жизнерадостен – радваше се на хората, природата и живота, но беше строг и силен, когато защитаваше антропософската кауза. Беше истински представител на антропософията, защитник на антропософията, борец и борец за Духа пред света. Свърши много неща в живота – пишеше, четеше, превеждаше от 4 езика, беше съвременник, интересуваше се от всичко, което се случва по света. Пишеше стихове и пееше песни - обичаше българските народни песни и танци.

През 1999 г. стана член на Първи клас, а от 2003 и четец в Първи клас, като сам преведе 9 урока от немски. С голяма сериозност и отговорност водеше нашите събирания в жилището си.

Духът на живота се погрижи за него. Да преминеш в духовния свят по времето около Великден е Божия благословия. Мистерията на Великден беше негова духовна задача и цел. Вратата на духовния свят се отвори

за него в най-подходящото време. На 6-ия ден от православния Великден – без да смуги празника на близките приятели и в същото време да остане свързан с Великден, с Възкресението на Христос. Всяка една смърт тук на земята е едно раждане в духа. Петко си тръгна отгук изпълнил задачите на живота си, за да продължи да работи горе в Духовния свят и да ни подкрепя оттам.

*Нека нашата любов да бъде
Жертвено влята в обвивките,
Които сега те обгръщат –
Охлаждайки всеки огън,
Стоплайки всеки студ!
Живей нагоре носен от любов,
Надарен със светлина!**

Мир на душата ти!

Д-р Трайчо Франгов, София

* Автор на стиха е Рудолф Щайнер, а преводът е на Петко Бояджиев.

СЪОБЩЕНИЕ

На 08. април 2006 г. се проведе поредното заседание на УС на Обществото. Съдържанието на това заседание включва:

1. Приеха се двама нови членове от Стара Загора.
2. Годишното събрание на дружеството се насрочи за 01 октомври 2006 г. (неделя) в София. Реши се предният ден (30 септември, събота) да се организира празник по случай Арх. Михаил. Допълнително на всички ще бъдат изпратени покани с подробностите.
3. Да се започне подготовката на информационна листовка за Антропософията и Антропософското общество в България. Хората с идеи и предложения, както за съдържанието, така и за външното оформление, да се свържат с Диана Ботушарова.

Редактор: Диана Ботушарова, тел. 02/840 7643

Очакваме интересни материали, мнения, препоръки.

На адрес: ж.к. Суха река, бл.94А, вх.А, ап.11, 1517 София
e-mail: diana_ros@lycos.com

Материали за следващия брой се приемат до 10 септември
Всяко дарение е добре дошло.

Съвременните финанси като огледало на самите нас

През 2006 год. в Гьотеанума в Дорнах, Швейцария, започна като съвместна инициатива на Секцията за социални науки и Младежката секция на Единното Антропософското Общество провеждането на серия самостоятелни лекции и работни срещи, посветени на съвременните икономически събития в светлината на творчеството на Рудолф Щайнер. Основен техен организатор е Кристофър Бъд, доктор на финансовите науки и икономически и финансов историк с дългогодишен интерес в приноса на Рудолф Щайнер към икономиката. Лекциите се провеждат на английски език като общоприет език на съвременната икономика, доминирана основно от САЩ и Великобритания. Тяхната цел е да се изследва темата за теоретичните и практическите аспекти на т.нар. асоциативна икономика, която – за разликата от обикновената икономика, основана на принципа за конкуренцията и съревнованието - има за цел не да отдалечава, а да свързва в единен организъм различните икономически субекти. Един от основните ѝ принципи е, че “човешките същества, а не пазарните сили, са истинските фактори на икономическото развитие”.

Ето един конкретен пример за това: Когато, да речем, една фирма поиска да отвори на някоя улица фурна за хляб, според принципите на асоциативната икономика тя първо трябва да проучи дали вече на тази улица няма отворена фурна и ако това е така, вместо да започне да се конкурира с нея да потърси някъде другаде поле за развитие на своята дейност – така, че да не пречи на останалите фирми. С други думи, основна цел на тази икономика не е печеленето на пари, а постигането на целта да намериш мястото, където хората наистина имат нужда от твоята дейност. Въпреки че за много хора е трудно да повярват, че това наистина може да се случи, първите стъпки в тази насока са вече направени – повече информация може да бъде намерена на <http://www.ae-institute.com/>.

Духовна основа за развитието на подобна икономика е съзнанието, че в сферата на световните финанси се сблъскват две сили – тези на Христос и тези на Ариман. Понеже в съвременната епоха от човешкото развитие икономиката и финансите са основа на целия физически живот на човечеството, ариманическите сили се стремят

към пълно господство в тази област. В нея те срещат противодействието на Христовите сили, които засега работят чрез Кармата, която според д-р Бъд поддържа цялата световна икономика. Но това противодействие няма да може да продължи дълго по този начин – затова е необходимо все повече човешките души *съзнателно* да прилагат етичния индивидуализъм, основан от Рудолф Щайнер, във финансовата и икономическата сфера.

Началото на това вече е поставено – според д-р Бъд, колкото и невероятно да изглежда това, съществуването на Гьотеанума е от безусловна необходимост за световната икономика. Без място, където да се прилага етичния индивидуализъм, тя би се сринала изцяло. Отделен е въпросът дали Гьотеанумът наистина е това, което би трябвало да бъде – този въпрос като цяло подлежи на сериозна дискусия.

Друго интересно наблюдение, направено в тази област от духовно-научна гледна точка, е отношението между парите и счетоводството. Парите постоянно се движат в различни посоки – превеждат се по банкови сметки, с чекове и т.н. – и от тази гледна точка те напомнят кръвта в човешкото тяло.

За разлика от тях счетоводството прилича просто на сухи сметки, изписани на хартия – спрямо постоянното движение на парите това е нещо сякаш мъртво и лишено от всякакъв живот. Но тези сухи сметки дават обективната информация за движението на парите. Така както нашите сетивни органи съдържат в себе си силите на смъртта, за да могат да ни дават обективна информация за външния свят, така и счетоводството е нещо мъртво спрямо парите, но е като един възприемателен орган, който да ни дава информация за тях. То може да се счита също така и за един общоприет световен език, на който могат да общуват всички лица – физически и юридически – относно своите финансови дела.

От тези и много други примери става ясно, че светът тепърва ще преоткрива истинската стойност на творчеството на Рудолф Щайнер – особено неговото приложение в практическия живот на западната цивилизация.

Радослав Радев,
Стара Загора

Към Архангела ни

Оплюват те
тъй както свикнали са
да оплюват себе си
във ближния.

Достойнството
да си частица
сред Себеполюбните

в постройката
на Мирозданието
им е непонятно.

Какво е
да си Микрокосмос?

А да посягаш
на Благодетеля си
Макрокосмос?

Моля Те,
прости ни!

(Денят след Благовещение,
Празник на Св.Арх. Гавраил)

Азури

В дълбочината на макрокосмическата бездна
Космосът не крие тайни от тях
Високо във вибрационното ниво
Но изоставени сами на себе си
В мировата скръб, не познават радостта
Жадуват облекчение на болката
Болката, пораждаща безмерна ненавист
Ненавист към самото битие, което ги е лишило
Лишени от любов те страдат
Търсят, в своето страдание
Разливане, разтваряне на Аза
В макрокосмическата безкрайност

Беше по време на слънчевото затъмнение...
Слънчевите духове бяха затъмнени, но не и Христос.

Разбирам ги. Съчуствам им.
Желая да споделя „моят” Христос с тях.
Дали това е любов? Моята любов?